

Філіпов О.Ю., ст. гр. ГЕ-14д, Кравченко Т.Л., ст. викл. – науковий керівник

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВІДСТОРОНЕННЯ ВІД ПОСАДИ СУДДІ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра УФСН

Конституцією України передбачено право кожної особи на працю. Воно передбачає вільний вибір особи щодо способу заробітку. Актуальність теми обумовлено тим, що суддя являється суб'єктом здійснення відсторонення від посади та для його відсторонення повинна здійснюватися окрема процедура.

Передусім, слід визначити, чим саме являється відсторонення від посади. Законодавчого тлумачення даному заходу забезпечення кримінального провадження немає, тому слід звернутися до доктринального тлумачення. О.Г. Шило зазначає, що відсторонення від посади - це захід забезпечення кримінального провадження, сутність якого полягає в тимчасовому недопущенні підозрюваного, обвинуваченого до виконання ним своїх трудових (службових) обов'язків.

Положеннями ч. 3 ст. 154 Кримінального процесуального кодексу України передбачаються особливості відсторонення від посади судді. Мова йдеться про виняток із загального порядку відсторонення від посади так як компетентним органом, що здійснює даний захід є Вища кваліфікаційна комісія суддів України (далі - ВККСУ). ВККСУ є постійно діючим органом у системі судоустрою України. Аналіз повноважень Комісії, дозволяє стверджувати, що вона здійснює публічну владу у сфері кадрового управління суддівським корпусом, тобто за своїм статусом є суб'єктом владних повноважень, що здійснює відповідну владну управлінську функцію у сфері адміністрування судовою системою.

Відсторонення від посади судді незалежно від того, відбувається це на стадії досудового розслідування чи на стадії судового провадження, здійснюється винятково ВККС України. Такий специфічний порядок застосування цього заходу зумовлений тим, що суб'єкт відсторонення від посади має особливий статус, зумовлений закріпленими на законодавчому рівні гарантіями недоторканості.

Таким чином, прокурор на будь-якій стадії кримінального провадження щодо судді за наявності відповідних підстав може ініціювати питання про звернення до Генерального прокурора України з метою внесення останнім клопотання про відсторонення судді від посади.

При цьому, Пленум Вищого адміністративного суду України називає Вищу кваліфікаційну комісію суддів України органом, який здійснює судову функцію при відстороненні судді від посади.

Відповідно до практики Європейського суду з прав людини (далі - ЄСПЛ) виконавцем судової функції може бути не тільки суд, а й парламент, адміністративні органи. ЄСПЛ виробив низку критеріїв, на основі яких визначається, чи виконує той чи інший орган судову функцію. Так у справі "Савіно та інші проти Італії" застосовано такі три критерії: наявність організованої процедури; наявність у органу, який вирішує спір, так званої «повної юрисдикції»; обов'язковість рішення для обох сторін спору [5]. Виходячи із цього, слід зробити висновок, що ВККСУ є носієм тієї самої судової функції, а отже, залучення ВСУ в даному випадку не є доцільним.

Підсумовуючи все вищезазначене, можна зазначити, що відсторонення від посади судді здійснюється на підставі КПК України та Закону України «Про судоустрій та статус суддів» за клопотанням Генерального прокурора Вищою кваліфікаційною комісією суддів України. Попри думку, щодо залучення Верховного Суду України до процедури відсторонення від посади, це не є доцільним, оскільки ВККСУ наділена повноваженнями щодо відсторонення